

EHIS

Teknisk rapport - En beskrivning av genomförande och metoder

2020 01 28

Beteckning: 893622-1/246781

Innehåll

1	Sammanfattning	2
2	Genomförande och metoder	3
2.1	Population och urval.....	3
2.2	Blankettfrågor och registeruppgifter	4
2.3	Datainsamling.....	5
2.4	Bortfall	7
2.5	Viktberäkning och estimation.....	8
2.6	Datats tillförlitlighet	9
2.6.1	Tillförlitlighet totalt.....	9
2.6.2	Osäkerhetskällor	9
2.6.3	Urval	10
2.6.4	Ramtäckning	10
2.6.5	Mätning.....	10
2.6.6	Bortfall	11
2.6.7	Bearbetning.....	11
2.6.8	Modellantagande	12
2.7	Beskrivning av datafil.....	12
2.7.2	Jämförbarhet och användbarhet	12
2.7.3	Sekretess och utlämnande	13
3	Bilagor	14

1 Sammanfattning

Den här rapporten beskriver hur SCB har genomfört uppdraget European Health Interview Survey (EHIS) och vilka metoder som har använts.

Om du har frågor är du välkommen att höra av dig till den ansvariga på SCB: Erika Bergentz, telefon 010 - 479 65 01 eller e-post erika.bergentz@scb.se.

Uppdragets syfte: EHIS är en kartlägningsstudie kring hälsa, sjukdom, sjukvårdsutnyttjande och hälsorelaterade levnadsvanor organiserad av EU-kommissionens statistikbyrå Eurostat. Alla länder i EU åläggs att genomföra EHIS enligt (Commission Implementing Regulation (EU) No 255/2018). EHIS möjliggör jämförelser mellan länder kring hälsa och hälsans bestämningsfaktorer. Då olika länder inom EU har olika tillgång till hälsostatistik blir EHIS ett sätt att få jämförbar statistik från samtliga länder. På sikt kommer EHIS också möjliggöra analyser av förändringar av hälsosituationen i olika länder över tid.

Uppdragets parter: Enheten för datainsamling från individer och hushåll vid SCB genomförde under perioden september 2019 – januari 2020 en enkätundersökning på uppdrag av Folkhälsomyndigheten.

Kontaktpersoner: Undersökningsledare på SCB var Erika Bergentz och Anton Johansson var metodstatistiker. Folkhälsomyndighetens kontaktperson gentemot SCB var Malin Kark.

Grundläggande kvalitetskrav: Detta uppdrag har genomförts i enlighet med ISO 20252:2012 Marknads-, opinions- och samhällsundersökningar vilket innebär att grundläggande kvalitetskrav har uppfyllts.

Leverans: Resultatet i form av datafil och teknisk rapport levererades vecka 7 enligt överenskommelse.

Urval: Urvalet bestod av 30 000 personer varav 85 personer utgjorde övertäckning. Det innebär att urvalet, där övertäckningen är borträknad, var 29 915 personer. Det var totalt 9 757 personer som besvarade frågeblanketten, vilket var 32,6 procent av urvalet (övertäckning borträknad). Den designvägda svarsandelen, vilken tar hänsyn till om olika personer haft olika stor sannolikhet att komma med i urvalet, var 38,8 procent. Denna svarsandel kan ses som en skattning av den svarsandel som en totalundersökning skulle ha resulterat i.

2 Genomförande och metoder

2.1 Population och urval

Populationen, det vill säga de objekt som man vill kunna dra slutsatser om, utgjordes av i Sverige folkbokförda personer i åldern 15 år och uppåt.

För att kunna dra ett urval från populationen skapades en urvalsram som avgränsade och identifierade objekten i populationen. Urvalsramen i undersökningen skapades med hjälp av data från Registret över totalbefolkningen (RTB), 20190630. Antalet personer i urvalsramen var 8 477 506.

Urvalsramen stratifierades på ålder, kön och födelseland. Urvalet har allokerats utifrån antaganden om svarsbenägenhet i respektive stratum¹. Urvalsstorlek per stratum framgår av tabell 1 tillsammans med de antaganden om svarsbenägenhet som använts.

Urvalet har allokerats på så sätt att sammansättningen av de inkomna svaren förväntas spegla rampopulationens sammansättning (med avseende på stratifieringsvariablerna)². I urvalet har vissa stratum förstärkts så att det förväntade antalet svarande per stratum uppgår till minst 150.

Totalt bildades 28 strata. Från urvalsramen drogs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval om 30 000 personer (se tabell 1 nedan).

Ett stratifierat obundet slumpmässigt urval innebär att alla objekt inom ett stratum har samma sannolikhet att komma med i urvalet.

¹ Antaganden om svarsbenägenhet baseras på svarsandelar i Folkhälsoenkäten 2018.

² Om ett antagande görs att personer som svarar respektive blir bortfall inom varje stratum kan ersätta varandra, resulterar detta i en svarsmängd som har samma sammansättning som populationen (med avseende på stratifieringsvariablerna). Svarsmängden kan då sägas motsvara ett stratifierat urval med proportionell allokering mellan strata.

Tabell 1 Urvalsram och urval fördelat på stratum

Stratum	Beskrivning	Antal i urvalsramen	Antal i urvalet
1	Född i Sverige, Man, 15-24 år	459 356	2 300
2	Född i Sverige, Man, 25-34 år	550 588	3 000
3	Född i Sverige, Man, 35-44 år	451 018	1 650
4	Född i Sverige, Man, 45-54 år	531 344	1 650
5	Född i Sverige, Man, 55-64 år	483 056	1 100
6	Född i Sverige, Man, 65-74 år	469 556	800
7	Född i Sverige, Man, 75 år och äldre	384 659	650
8	Född i Sverige, Kvinna, 15-24 år	433 814	1 400
9	Född i Sverige, Kvinna, 25-34 år	521 490	1 900
10	Född i Sverige, Kvinna, 35-44 år	427 848	1 200
11	Född i Sverige, Kvinna, 45-54 år	506 083	1 200
12	Född i Sverige, Kvinna, 55-64 år	471 649	950
13	Född i Sverige, Kvinna, 65-74 år	477 160	800
14	Född i Sverige, Kvinna, 75 år och äldre	490 519	900
15	Utrikesfödd, Man, 15-24 år	125 442	1 100
16	Utrikesfödd, Man, 25-34 år	191 307	1 400
17	Utrikesfödd, Man, 35-44 år	202 733	1 250
18	Utrikesfödd, Man, 45-54 år	150 816	750
19	Utrikesfödd, Man, 55-64 år	116 694	550
20	Utrikesfödd, Man, 65-74 år	75 229	400
21	Utrikesfödd, Man, 75 år och äldre	51 255	400
22	Utrikesfödd, Kvinna, 15-24 år	96 329	700
23	Utrikesfödd, Kvinna, 25-34 år	181 628	1 000
24	Utrikesfödd, Kvinna, 35-44 år	196 077	850
25	Utrikesfödd, Kvinna, 45-54 år	155 986	650
26	Utrikesfödd, Kvinna, 55-64 år	119 633	550
27	Utrikesfödd, Kvinna, 65-74 år	85 805	450
28	Utrikesfödd, Kvinna, 75 år och äldre	70 432	450
Totalt		8 477 506	30 000

Urvalsstorleken bestämdes i samråd mellan SCB och Folkhälsomyndigheten.

2.2 Blankettfrågor och registeruppgifter

Folkhälsomyndigheten utformade frågorna i frågeblanketten.

Grundläggande för bra kvalitet i en undersökning är kvaliteten på de data som samlas in. För att minska risken för mätfel har blanketten därför genomgått ett mättekniskt test i form av en mätteknisk standardgranskning. Det innebär att mättekniker på SCB gjort en djupgående granskning av frågeblankettens disposition, frågor och svarsalternativ, för att identifiera problem, analysera konsekvenser och ta fram utvecklade förslag på lösningar. Granskningen finns dokumenterad i en skriftlig rapport. Fokus har främst lagts på förändringar sedan 2014 då undersökningen genomfördes senast.

Angående referensperiod för frågorna, se bilaga 1a. Med referensperiod menas vilken tidpunkt svaren avser, till exempel idag, förra veckan eller senaste tre månaderna.

Förutom de variabler som samlades in via frågeblanketten hämtades ett antal variabler från SCBs register. Vilka dessa variabler är framgår av postbeskrivningen (bilaga 2).

2.3 Datainsamling

Innan utskick gjordes en kontroll av personerna i urvalet mot de senaste folkbokföringsuppgifterna, för att ta fram aktuella adressuppgifter. Vid kontrollen och under insamlingsfasen framkom det att 85 personer inte längre tillhörde populationen utan utgjorde känd övertäckning, det vill säga den övertäckning som identifierats. Orsakerna till övertäckning var att personerna emigrerat eller avlidit.

Tabell 2 Känd övertäckning och antal svarande fördelat på stratum

Stratum	Beskrivning	Övertäckning	Urval exkl. övertäckning	Antal svarande
1	Född i Sverige, Man, 15-24 år	1	2 299	497
2	Född i Sverige, Man, 25-34 år	0	3 000	666
3	Född i Sverige, Man, 35-44 år	2	1 648	470
4	Född i Sverige, Man, 45-54 år	1	1 649	619
5	Född i Sverige, Man, 55-64 år	2	1 098	490
6	Född i Sverige, Man, 65-74 år	2	798	508
7	Född i Sverige, Man, 75 år och äldre	15	635	378
8	Född i Sverige, Kvinna, 15-24 år	1	1 399	424
9	Född i Sverige, Kvinna, 25-34 år	3	1 897	588
10	Född i Sverige, Kvinna, 35-44 år	0	1 200	457
11	Född i Sverige, Kvinna, 45-54 år	0	1 200	529
12	Född i Sverige, Kvinna, 55-64 år	0	950	533
13	Född i Sverige, Kvinna, 65-74 år	3	797	533
14	Född i Sverige, Kvinna, 75 år och äldre	11	889	490
15	Utrikesfödd, Man, 15-24 år	1	1 099	144
16	Utrikesfödd, Man, 25-34 år	8	1 392	186
17	Utrikesfödd, Man, 35-44 år	7	1 243	243
18	Utrikesfödd, Man, 45-54 år	5	745	151
19	Utrikesfödd, Man, 55-64 år	2	548	197
20	Utrikesfödd, Man, 65-74 år	0	400	180
21	Utrikesfödd, Man, 75 år och äldre	3	397	186
22	Utrikesfödd, Kvinna, 15-24 år	3	697	134
23	Utrikesfödd, Kvinna, 25-34 år	4	996	148
24	Utrikesfödd, Kvinna, 35-44 år	3	847	193
25	Utrikesfödd, Kvinna, 45-54 år	1	649	190
26	Utrikesfödd, Kvinna, 55-64 år	2	448	213
27	Utrikesfödd, Kvinna, 65-74 år	2	448	208
28	Utrikesfödd, Kvinna, 75 år och äldre	3	447	202
Totalt		85	29 915	9 757

Totalt fyra utskick gjordes. Samtliga utskick gjordes med post. I ett informationsbrev ombads urvalspersonerna att besvara frågorna och skicka svaret till SCB. I informationsbrevet kunde urvalspersonerna läsa om undersökningens bakgrund, syfte och att undersökningen genomfördes i samarbete mellan Folkhälsomyndigheten och SCB. Informationsbrevet informerade också om att uppgifter hämtades från SCBs register och att en avidentifierad datafil levereras till Folkhälsomyndigheten. Brevet informerade även om dataskyddslagstiftningen samt offentlighets- och sekretesslagen och att det var frivilligt att medverka i undersökningen.

Det första utskicket i form av ett informationsbrev med inloggningsuppgifter genomfördes den 10 september 2019. Därefter skickades en frågeblankett ut den 26 september. Sedan skickades två påminnelser till dem som inte besvarat frågeblanketten. Ett påminnelsebrev skickades den 11 oktober och en påminnelse med ny frågeblankett skickades den 4 november. Insamlingen avslutades den 7 januari 2020.

Vid samtliga utskick fick uppgiftslämnaren information om att frågorna även kunde besvaras på webben samt inloggningsuppgifter.

Totalt svarade 9 757 personer på frågeblanketten, vilket var 32,6 procent av urvalet efter att den kända övertäckningen, det vill säga den övertäckning som identifierats, tagits bort (se tabell 2). Den designvägda svarsandelen, vilken tar hänsyn till att olika personer haft olika stor sannolikhet att komma med i urvalet var 38,8 procent.

Tabell 3 Beskrivning av inflödet. Antal och andel svar

	Antal	Andel
Efter första utskicket	2 819	9,4
Efter andra utskicket	3 339	11,2
Efter tredje utskicket	2 079	6,9
Efter fjärde utskicket	1 520	5,1
Totalt antal svar	9 757	32,6
Bortfall	20 158	67,4
Urval exkl. övertäckning	29 915	100,0

Det var 5 205 personer som valde att besvara webblanketten, vilket var 53,3 procent av samtliga svarande.

De frågeblanketter som besvarats på papper registrerades med hjälp av skanning.

Datainsamlingen genomfördes av Enheten för datainsamling från individer och hushåll.

Datamaterialet granskades före leverans med hjälp av frekvenstabeller för att upptäcka och korrigera eventuella kvarstående fel.

SCB kan inte garantera att den utvalda personen själv besvarat frågeblanketten. Någon kontroll av att rätt person har besvarat frågeblanketten har inte gjorts. Kontroll av att rätt person svarat på frågeblanketten görs vanligtvis genom att svar på en enkätfråga om ålder jämförs med motsvarande registeruppgift. I frågeblanketten finns dock ingen fråga om ålder och därför har denna validering inte gjorts.

2.4 Bortfall

Bortfallet består dels av objektsbortfall, som innebär att frågeblanketten inte är besvarad alls, och dels av partiellt bortfall som innebär att vissa frågor i blanketten inte är besvarade. Om bortfallet skiljer sig från de svarande, med avseende på undersökningsvariablerna, kan skattningarna som grundar sig på enbart de svarande vara skeva. För att reducera bortfallsskevheten har vikter beräknats med hjälp av kalibrering (se bilaga 4).

Objektsbortfall kan bland annat bero på att uppgiftslämnaren inte är villig att delta i undersökningen, att uppgiftslämnaren inte går att nå eller att uppgiftslämnaren är förhindrad att medverka. Objektsbortfallet i denna undersökning redovisas i tabell 4 nedan.

Tabell 4 Beskrivning av objektsbortfall

	Antal
Ej avhörda	19 466
Avböjd medverkan	90
Förhindrad medverkan	84
Ej anträffad	489
Insänd blank/oanvändbar	29
Totalt	20 158

Med "Ej avhörda" menas att ingen uppgift om varför frågeblanketten inte är besvarad har lämnats. Med "Avböjd medverkan" menas att SCB meddelats att uppgiftslämnaren inte vill medverka i undersökningen. "Förhindrad medverkan" innehåller exempelvis fysiskt/psykiskt hinder och språksvårigheter. "Ej anträffad" innehåller personer som saknar adress i Registret över totalbefolkningen (RTB), har hemlig adress, är tillfälligt bortresta samt postreturer.

Partiellt bortfall kan bero på att en fråga är svår att förstå, är känslig, att uppgiftslämnaren missar att besvara frågan eller att instruktionerna vid hoppfrågor misstolkas. Det partiella bortfallet varierar mellan 0,2 och 21,5 procent för de flesta av frågorna. Det högsta partiella bortfallet finns i fråga 13 och fråga 88. En trolig förklaring till det höga partiella bortfallet för fråga 13 är att personer missuppfattat att alla icke döva ska besvara frågan, oavsett om de har hörapparat eller inte. När det

gäller fråga 88 är en möjlig förklaring att personer som inte bor med någon arbetslös/utanför arbetslivet hoppat över frågan istället för att svara "0". Det partiella bortfallet för respektive fråga redovisas i bilaga 3. Vid kontrollen av det partiella bortfallet har selekteringar gjorts enligt blankettens hoppinstruktioner. Det innebär exempelvis att vid kontrollen av det partiella bortfallet för fråga 4 ingår bara de som svarat "Ja, i hög grad" eller "Ja, i någon grad" i fråga 3 osv.

2.5 Viktberäkning och estimation

För varje svarande person (kallas objekt i fortsättningen) har en vikt beräknats. Syftet med detta är att kunna redovisa resultat för hela populationen och inte bara för de svarande. Vikten kallas därför även för uppräkningsstal.

Vikterna har beräknats utifrån urvalsdesignen samt antaganden om objektsbortfall och täckningsfel. Beräkningen gjordes med hjälp av ett av SCB egenutvecklat SAS-makro (ETOS).

Vikterna i denna undersökning kan beskrivas med formeln:

$$w_k = d_k \cdot v_k$$

där w_k = vikt/uppräkningsstal för objekt k

d_k = designvikt för objekt k

v_k = kalibreringsvikt för objekt k baserad på hjälpinformation

Designvikten är den del av vikten som beror på urvalsdesignen. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i större utsträckning än övriga, t.ex. kan kvinnor svara i högre grad än män. Om de grupper som svarat i högre grad har en annan fördelning med avseende på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att kompensera för detta har kalibreringsvikter använts (se bilaga för mer detaljer). Vikterna bygger på antagandet att ramen återspeglar populationen väl och därmed att över- och undertäckningen är försumbar.

För en mer utförlig beskrivning av kalibreringsestimatorens se Lundström och Särndal (2001): *Estimation in the Presence of Nonresponse and Frame Imperfections*, Statistics Sweden.

Vikterna/uppräkningsstalen multipliceras med objektens variabelvärden för att skapa statistikvärden gällande för populationen. Om vikterna inte används så kan resultaten bli helt missvisande. Vikterna kompenserar för objektsbortfallet, men inte för det partiella bortfallet.

För beräkning av skattningar av totaler används följande formel:

$$\hat{Y} = \sum_r w_k y_k$$

där w_k = vikt/uppräkningsstal för objekt k
 y_k = variabelvärde för objekt k

Summering sker av de svarande r .

För beräkning av skattningar av medelvärden används följande formel:

$$\hat{Y} = \frac{\sum_r w_k y_k}{\sum_r w_k}$$

där w_k = vikt/uppräkningsstal för objekt k
 y_k = variabelvärde för objekt k

Summering sker av de svarande r .

2.6 Datats tillförlitlighet

2.6.1 Tillförlitlighet totalt

Detta avsnitt handlar om tillförlitligheten för den statistik som ska tas fram baserad på de data som samlats in. I detta uppdrag har SCB enbart samlat in data och kunden tar själv fram statistik och gör analyser utifrån insamlade data.

Statistiken som ska tas fram kommer att vara behäftad med osäkerhet. Vid bedömning av hur olika osäkerhetskällor påverkar statistiken från en undersökning skiljer man på slumpmässiga och systematiska avvikelser. Slumpmässiga avvikelser orsakar enligt statistisk teori beräkningsbar osäkerhet hos de skattade resultaten. Systematiska avvikelser påverkar resultaten i en viss riktning. Det är svårt att ange hur tillförlitligheten påverkas av eventuella systematiska avvikelser (skevhet) i enskilda skattningar, då det ofta kräver resurskrävande utvärderingsinsatser. Viss utvärdering har dock gjorts i den bortfallsanalys som finns i Kalibreringsrapporten (se bilaga 4).

Bortfallsanalysen indikerar att det kan förekomma bortfallsskevhet som kalibreringen inte kan korrigera för. Risker är störst bland de yngre åldersgrupperna och bland utrikesfödda. Särredovisningar för dessa grupper bör därför göras med viss försiktighet. Se vidare detaljer i Kalibreringsrapporten.

2.6.2 Osäkerhetskällor

Urval och bortfall bedöms vara de största källorna till osäkerhet när statistik ska tas fram. Täckningsfel och bearbetningsfel bedöms vara litet till försumbart i sammanhanget. Osäkerhetskällan mätfel har inte bedömts då enkätens frågor i förväg formulerats av Eurostat.

2.6.3 Urval

Denna kvalitetskomponent avser osäkerhet som uppkommer på grund av att endast ett urval av populationen undersöks. Urvalsosäkerheten är således den avvikelse mellan ett skattat värde och det faktiska värdet som beror på att man inte undersöker alla objekt i populationen. Urvalsosäkerheten minskar med en ökad urvalsstorlek. Urvalsfelet bör beaktas när man drar slutsatser från undersökningen.

Urvalet till denna undersökning består av 30 000 individer, dragna från Registret över totalbefolkningen (RTB). Urvalsstorleken 30 000 ger en felmarginal på ca 0,6 procentenheter för andelskattningar kring 50 procent. Denna felmarginal förutsätter att samtliga i urvalet svarar, vid bortfall ökar denna felmarginal. Se även avsnittet om bortfall nedan.

2.6.4 Ramtäckning

Under- och övertäckning innebär att ram- och målpopulation inte helt stämmer överens. Undertäckning innebär att vissa objekt som ingår i målpopulationen saknas i ramen. Övertäckning innebär att objekt som inte ingår i målpopulationen ändå finns i ramen. Ett sätt att minska täckningsbrister är att använda bra och uppdaterade register för att ta fram ramar.

Registret över totalbefolkningen (RTB) uppdateras dagligen via aviseringar från Skatteverket om födselar, dödsfall, flyttningar inom landet, in- och utvandringar. Täckningsbrister beror dels på den undertäckning som uppstår då personer bosatta i Sverige saknas i ramen och dels på övertäckning som t.ex. föreligger då personer i ramen inte längre ingår i landets befolkning. Den undertäckning som finns beror främst på att information om immigranter (invandrare och hemvändare) uppdateras med viss eftersläpning. Effekten på statistiken bedöms dock vara högst obetydlig. Övertäckningen beror framför allt på eftersläpning i rapporteringen av dödsfall och utvandring. Dessa personer skulle helst inte ingå i ramen och bristen ifråga upptäcks oftast inte heller eftersom de inte nås. Därigenom blir de felaktigt klassade som bortfall trots att kategorin övertäckning är den lämpliga. RTB:s uppdateringsrutiner medför att ramen vid urvalsdragningen bedöms ha obetydlig övertäckning. Bristerna leder sammantaget till en liten och oönskad skevhet i statistiken. Sammanfattningsvis är SCB:s bedömning att bristerna i ramen, både med avseende på under- och övertäckning, inte snedvrider statistiken i någon nämnvärd omfattning.

2.6.5 Mätning

Ett fel som kan uppstå vid mätning är att lämnade uppgifter skiljer sig från faktiska uppgifter. Felet kallas mätfel och kan uppkomma då uppgiftslämnaren inte minns de faktiska uppgifterna, missförstår frågan eller medvetet svarar felaktigt. Frågorna har genomgått en mätteknisk granskning för att minska risken för mätfel. Granskningen som genomförts av mättekniker vid SCB inför 2014 och 2019 års undersökning har dock gjorts relativt översiktligt då det var känt att de

flesta frågor var fastställda av Eurostat och därför inte fick ändras. Ingen ytterligare bedömning om förekomst av eventuella mätfel eller deras storlek har gjorts.

2.6.6 Bortfall

Den vägda svarsandelen i undersökningen var 38,8 procent. Skevhet i skattningar på grund av bortfall inträffar om objekten i bortfallet och de svarande skiljer sig åt avseende frågorna/variablerna i undersökningen.

Eventuella bortfallsfel kan reduceras genom att på ett effektivt sätt justera undersökningens vikter. En beskrivning av förfarandet finns i den bortfallsanalys som gjorts i samband med valet av hjälpinformation till kalibreringen (se bilaga 4). I bortfallsanalysen redovisas även svarsandelar för viktiga delgrupper.

I bortfallsanalysen görs skattningar av två registervariabler som är kända för hela populationen (sysselsättningsstatus och familjeställning). För andelsskattningar av dessa variabler för hela populationen lyckas kalibreringen korrigera för bortfallsskevheter. Bortfallsanalysen visar dock att kalibreringen inte tillfullo lyckas kompensera för bortfallsskevheter i samtliga redovisningsgrupper. Särskilt i de yngre åldersgrupperna (15-24 år) tycks kalibreringen inte kunna kompensera för bortfallsskevheter avseende de två registervariabler som har studerats. Skevheten är större för yngre män och utrikesfödda för de två registervariablerna.

Slutsatserna från analysen av bortfallsskevheter i skattningen för de två registervariablerna kan inte rakt av överföras till andra skattningar som tas fram utifrån datamaterialet (enkätfrågorna). Analysen ger dock en indikation om att risken för bortfallsskevheter är större för skattningar som tas fram för de yngre åldersgrupperna och för utrikesfödda.

Förutom eventuell skevhet så innebär bortfallet att den slumpmässiga osäkerheten i statistiken ökar. Som exempel ger 10 000 svarande en felmarginal på ca 1,0 procentenheter för andelsskattningar kring 50 procent och ca 0,4 procentenheter för andelsskattningar kring 5%.

2.6.7 Bearbetning

Vid den manuella och maskinella bearbetningen av data kan osäkerhet uppstå. Exempel på bearbetningsbrister är registreringsfel och kodningsfel. Dessa kan förhindras och upptäckas i de kontroller som genomförs vid dataregistreringen. I den här undersökningen bedöms osäkerheten på grund av registrering vara litet eftersom frågeblanketten till största delen hade fasta svarsalternativ.

För frågor där urvalspersonen ska svara med siffror eller bokstäver i särskilda fält (exempelvis 9, 23 och 77) har en så kallad massverifiering (rättning) gjorts. Det innebär att alla tolkade tecken (bokstäver/siffror) klipps ut och visas uppradade från 0-9 respektive A-Ö. Om några tecken

ser ut att vara feltolkade kontrolleras de särskilt av den person som gör rättningen och kan ändras så att rätt bokstav/siffra registreras. Detta är ett manuellt moment och risken för registreringsfel för den typen av svar bedöms vara något större än för frågor med fasta svarsalternativ.

2.6.8 Modellantagande

Inga modellantaganden har gjorts än de som redovisats ovan.

2.7 Beskrivning av datafil

2.7.1.1 Datafil

Svarsdatafilen kompletterades med vikter. De bifogade vikterna är avsedda att användas vid skattning av målstorheter i populationen, exempelvis totaler och medelvärden.

Vid analyser av samband med hjälp av exempelvis regressionsanalys bör det uppmärksammas att det inte är givet hur vikterna ska hanteras. Urvalets design samt bortfall är komplikationer som kan störa analyser av samband.

I postbeskrivningen (bilaga 2) listas datamaterialets variabler med variabelnamn och en kortfattad förklaring om variabelns innehåll.

Om det är partiellt bortfall (uppgift saknas) i en fråga är värdet blankt. I rättningsinstruktionerna (bilaga 5) finns en beskrivning av vad som korrigerats redan vid registreringen och i dokumentet "Upprättningar vid avslut" (bilaga 6) framgår vad som korrigerats då den slutliga datafilen framställdes. För övrigt har vi inte tagit ställning till hur eventuella motsägelsefulla svar ska behandlas. Sådana fel kan uppstå vid t.ex. följdfrågor och måste undersökas innan den typen av frågor analyseras.

2.7.1.2 Statistiska mått

Materialet lämpar sig att redovisas som totaler eller procentuella andelar för hela målpopulationen eller fördelat på olika redovisningsgrupper.

2.7.1.3 Redovisningsgrupper

Ofta redovisas statistik inte bara för hela populationen utan också för delgrupper (redovisningsgrupper). Redovisningsgrupper i den här undersökningen kan avgränsas med hjälp av registervariabler (exempelvis kön och ålder) eller bakgrundsfrågor i enkäten.

2.7.2 Jämförbarhet och användbarhet

2.7.2.1 Jämförbarhet över tid

Detta är andra gången som SCB genomför undersökningen. Första gången var 2014.

Kontaktstrategin 2014 skilde sig något mellan 2014 och 2019. Båda åren gavs möjlighet att svara via pappers- och webbenkät, men 2014 gavs även möjligheten att svara via telefonintervju. Både 2014 och 2019 genomfördes fyra postala utskick. 2014 bestod det första utskicket av ett förbrev som informerade urvalspersonerna om undersökningen (men ingen möjlighet att svara på enkäten gavs) medan det första utskicket 2019 bestod av ett missiv med inloggningsuppgifter till webbenkäten.

Till stora delar ställs samma frågor 2014 och 2019, även om vissa förändringar har gjorts.

2.7.2.2 Användning tillsammans med annan statistik

Det är obligatoriskt för samtliga länder inom EU att genomföra undersökningen och jämförelser mellan länder kommer därför vara möjlig.

Flera av frågorna återfinns också i Nationella folkhälsoenkäten, en undersökning som genomförs av Folkhälsomyndigheten och som riktar sig till personer folkbokförda i Sverige i åldern 16 – 84 år.

2.7.3 Sekretess och utlämnande

SCB har gjort en sekretessprövning för utlämnandet av data på mikronivå.

3 Bilagor

Bilaga 1a. Frågeblankett

Bilaga 1b. Missiv med inloggningsuppgifter (utskick 1)

Bilaga 1c. Missiv som följde med enkät (utskick 2)

Bilaga 1d. Första påminnelsebrevet (utskick 3)

Bilaga 1e. Andra påminnelsebrevet (utskick 4)

Bilaga 2a. Postbeskrivning svarsdatafil

Bilaga 2b. Postbeskrivning vikter

Bilaga 2c. Postbeskrivning registervariabler

Bilaga 3. Redovisning av partiellt bortfall

Bilaga 4. Kalibreringsrapport

Bilaga 5. Rättningsinstruktion

Bilaga 6. Upprättningar vid avslut